

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ СМОЛЯН ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

През 2023 г. в област Смолян с осъдителни присъди (ефективни и условни) са приключили делата на 232 извършени престъпления. Осъдените лица в съдилищата¹ на територията на област Смолян през 2023 г. са 210. От тях 4 лица са непълнолетни (фиг. 1).

Фиг. 1. Престъпления, завършили с осъждане и осъдени лица в област Смолян през периода 2019 - 2023 година

Обвиняемите лица в област Смолян през 2023 г. са 330. От тях с ефективна осъдителна присъда са приключили делата на 66 лица или 20.0% от общия брой на обвиняемите, на 144 лица - с условно осъждане (43.6%), 111 лица са освободени от наказание (33.6%), 6 лица са оправдани (1.8%), а за 3 лица (0.9%) делата са прекратени.

През 2023 г. **коэффициентът на криминална активност**² за областта е 251 на 100 хил. души от средногодишното наказателноотговорно население в област Смолян и е по-малък от коефициента на криминална активност за страната (411).

Осъдени лица по видове престъпления

През 2023 г. с най-голям брой и относителен дял са осъдените лица за общоопасни престъпления³ - 139, или 66.2% от всички осъдени лица. На второ място в структурата

¹ Окръжен съд Смолян и районните съдилища в Девин, Златоград, Мадан, Смолян и Чепеларе.

² Осъдени лица на 100 хил. души от средногодишното население на възраст 14 и повече години.

³ В общоопасните престъпления се включват престъпленията, извършени по общоопасен начин или с общоопасни средства, по транспорта и съобщенията, против народното здраве и против околната среда, при използване на атомната енергия за мирни цели и други.

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ СМОЛЯН ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

на осъдените са тези за престъпления против собствеността. Осъдените лица са 27 или 12.9% от общия брой на осъдените лица.

Осъдените лица за престъпления против личността са 13 с относителен дял 6.2%.

Следват осъдените за престъпления против стопанството и против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции, които са съответно 9 и 8 лица. Осъдените за престъпления против брака, семейството и младежта са 7, а за документни престъпления - 6.

Осъдени лица по пол

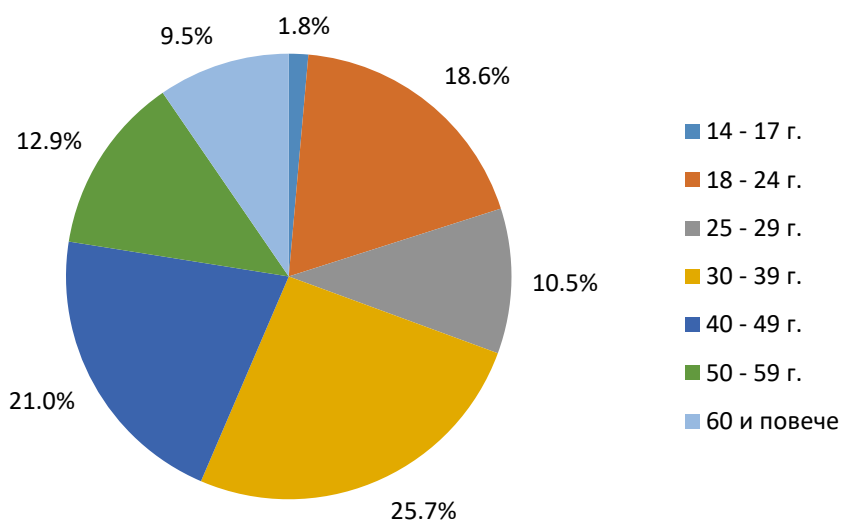
Броят на осъдените мъже е 198, или 94.3% от общия брой на осъдените лица. При жените този брой е 12 или 5.7%. Коефициентът на криминална активност на осъдените мъже е 497 на 100 хил. души от съответното население в областта, докато при осъдените жени този коефициент е 27.

Осъдени лица по възраст

Разпределението на осъдените през 2023 г. лица по възраст е следното:

- Най-голям е броят и дялът на лицата на възраст 30 - 39 години - 54 лица (25.7% от общия брой на осъдените лица);
- 40 - 49 години - 44 лица (21.0%);
- 18 - 24 години - 39 лица (18.6%);
- 50 - 59 години - 27 лица (12.9%);
- 25 - 29 години - 22 лица (10.5%);
- 60 и повече години - 20 лица (9.5%);
- 14 - 17 години - 4 лица (1.8%).

Фиг. 2. Структура на осъдените лица по възраст в област Смолян през 2023 година

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ СМОЛЯН ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Осъдени лица по наложени наказания

Лицата, осъдени на лишаване от свобода през 2023 г., са 167 (79.5% от общия брой на осъдените лица). От тях най-голям е делът на осъдените на лишаване от свобода до шест месеца - 98 лица (58.7% от общия брой на лишените от свобода), от шест месеца до една година - 58 лица (34.7%). С лишаване от свобода от 1 до 3 години са наказани 10 лица (6.0%) и от 3 до 4 години - 1 лице (0.6%).

Наказанието пробация е наложено на 33 лица или 15.7% от общия брой на осъдените лица, а с глоба са наказани 10 лица (4.8%).

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ СМОЛЯН ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Методологични бележки

Статистическото изследване на престъпленията, обвиняемите и осъдените лица с влезли в сила присъди осигурява информация на базата на годишни данни, получавани от районните, окръжните и военните съдилища.

Обект на наблюдение е дейността на районните, окръжните, военните съдилища и на Специализирания наказателен съд по наказателните дела от общ, частен и административен характер. Съгласно Закона за съдебната власт (изм. и доп. ДВ. бр.32 от 26 Април 2022г.) Специализираният наказателен съд (СпНС) е закрит. Първоинстанционните наказателни дела пред СпНС, по които е проведено разпоредително заседание, стават подсъдни на Софийския градски съд и разглеждането им продължава от съдебния състав, провел заседанието. Съдиите от съдебните състави, които не са преназначени в Софийския градски съд, се командироваат за участие в разглеждането на делата до приключването на производствата по тях.

Единици на наблюдение са престъпленията, обвиняемите и осъдените лица с влезли в сила присъди в рамките на отчетната година.

В броя на престъпленията, завършили с осъждане, се включват всички престъпления, за които наказателните дела са завършили с условна или ефективна присъда, независимо от броя на извършителите.

Престъпление, извършено от повече от едно лице (в съучастие), се отчита за завършило с осъждане, когато поне едно от обвиняемите лица е осъдено ефективно или условно. В случай, че дело приключи с оправдателна присъда за всички лица, извършители на престъплението, то се отчита за завършило с оправдаване. Престъпление се отчита за завършило с прекратяване, когато спрямо извършителя или всички извършители делото е прекратено.

В броя на обвиняемите лица се включват ефективно осъдените, условно осъдените, оправданите, освободените от наказание и лицата, на които делата са прекратени.

В броя на осъдените лица се включват всички осъдени лица, на които с влязла в сила присъда им е наложено ефективно или условно наказание.

Когато няколко лица са осъдени за извършването на едно престъпление, престъплението се отчита само един път, а всяко лице поотделно - в зависимост от изхода на делото. В случаите, когато в едно наказателно дело е осъдено лице за повече от едно престъпление, се отчита най-тежкото наложено наказание по съвкупност. Когато едно лице е осъдено за няколко престъпления, то се отчита към най-тежкото наказуемо деяние, а всяко престъпление поотделно - към съответния вид престъпление.

Възрастта на осъдените лица е посочена в навършени години към момента на извършване на престъплението.

Непълнолетни са лицата на възраст от 14 до 17 навършени години.

Пълнолетни са лицата на възраст 18 и повече навършени години.

Осъдените непълнолетни лица се включват в общия брой на осъдените лица.

Съгласно чл. 31, ал. 1 и 2 от НК наказателноотговорно е пълнолетно лице, навършило 18-годишна възраст, което в състояние на вменяемост извърши престъпление. Непълнолетно лице - навършило 14 години, но ненавършило 18 години, е наказателноотговорно, ако е могло да разбира свойството и значението на деянието и да ръководи постъпките си.

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ СМОЛЯН ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Коефициентът на криминална активност е изчислен като отношение на броя на осъдените лица към броя на наказателноотговорното (на 14 и повече навършени години) средногодишно население за съответната година на 100 000 души. Оценката за населението към 31.12.2023 г. отразява промените в броя и структурите на населението, регистрирани при Преброяване 2021. В тази връзка е налице прекъсване в динамичния ред за всички коефициенти за 2022 година.

Данните за престъпленията, обвиняемите и осъдените лица са получени от изчерпателно изследване чрез статистически формуляри „Карта за обвиняемо лице“ (1-СС), попълвана от органите на досъдебното и съдебното производство и информация от административен източник Единна информационна система за противодействие на престъпността (ЕИСПП).

Допълнителна информация относно методологията и данните от изследването „Престъпления, обвиняеми и осъдени лица“ е публикувана на сайта на НСИ (www.nsi.bg), раздел Правосъдие и престъпност“, както и в Информационна система ИНФОСТАТ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=56).